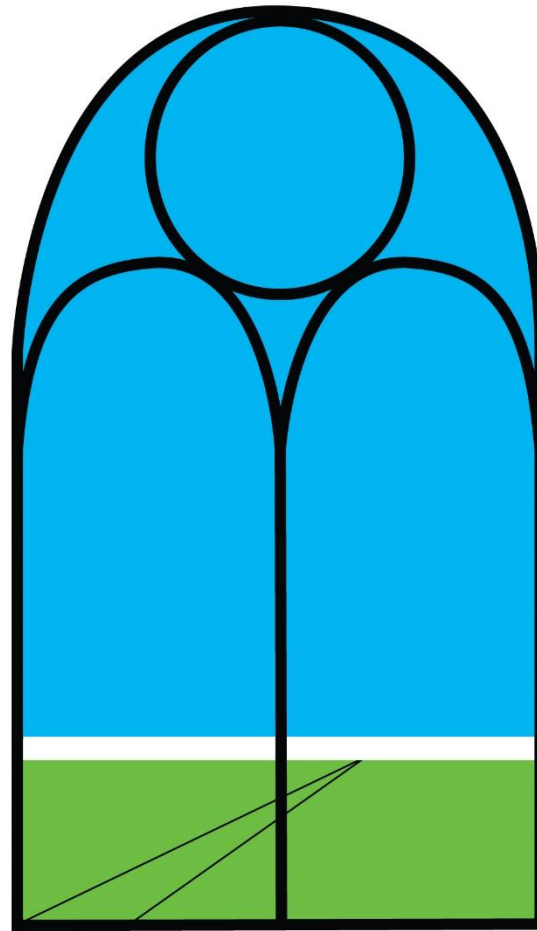

Stichting Kerkenland

Jaarverslag 2018

KERKENLAND

STICHTING

Stichting Kerkenland, jaarverslag 2018

1. Gegevens

Stichting Kerkenland
Tugelaweg 47C
1092 VH Amsterdam
info@stichtingkerkenland.nl
www.stichtingkerkenland.nl
KvK nummer: 55839177
Fiscaal nummer: 851880034
Fiscale status: Culturele ANBI

2. Bestuur

MSc. L.G.J. (Lodewijk) Wesselink, - voorzitter
ir. W.J.A. (Nanette) de Jong - secretaris
mr. R.J. (Rein) Philips - lid

3. Belonings- en financieel beleid

Bestuursleden van de stichting ontvangen geen beloning.

Geld onder beheer van Stichting Kerkenland wordt aangehouden op een spaarrekening bij ABN Amro bank. Stichting Kerkenland besteedt vermogen uitsluitend ter ondersteuning en/of realisatie van projecten die direct verband houden met de doelstelling van de stichting zoals hieronder omschreven. Deze projecten kunnen geïnitieerd en uitgevoerd worden door de stichting zelf of door een derde partij.

4. Doelstelling, beleid en werkzaamheden

Stichting Kerkenland heeft als statutair doel de bevordering van:

- a) het vergaren, ontwikkelen en verspreiden van kennis
- b) onderhoud
- c) herbestemming

van bedreigde kerken, synagogen en andere waardige religieuze gebouwen. Het actuele beleid is voornamelijk gericht op onderdeel a) *het vergaren, ontwikkelen en verspreiden van kennis van bedreigde kerken, synagogen en andere waardige religieuze gebouwen*. Hiermee beogen wij in algemene zin een bijdrage te leveren aan ook de onderdelen b) en c).

In 2018 is een belangrijk onderzoeksproject -uitgevoerd in drie onderdelen- afgerond waaraan Stichting Kerkenland sinds 2012 een grote bijdrage heeft geleverd. Daarover meer hieronder. Dit brengt met zich mee dat 2018 een transitiejaar is voor onze stichting. Waar wij

ons jaren achtereen konden richten op financiering en uitvoering van het betreffende project, valt deze focus nu weg. De afronding brengt wel een nieuwe activiteit met zich mee. Een onderdeel van het project was namelijk het opzetten, inrichten en invullen van een digitaal kerkenbestand met bijbehorende 'kerkenkaart', met daarin een schat aan informatie over duizenden kerken in het Nederlandse kerkenlandschap. De database is online publiek toegankelijk, via onze website www.stichtingkerkenland.nl kunt u deze bekijken. Nu het eenmaal goed is opgezet, dient de database op voortgaande basis onderhouden en ook uitgebreid te worden. Stichting Kerkenland maakt zich hard voor de financiering en uitvoering hiervan, aldus is dit voor ons een voortgaand project.

Tevens proberen wij op lezingen en symposia aandacht te genereren voor de database, de kerkenkaart en in bredere zin het belang van kerkbehoud te benadrukken.

5. Projecten

5.1 In 2018 afgeronde projecten

Het hierboven gerefereerde onderzoeksproject waaraan Stichting Kerkenland sinds 2012 een grote bijdrage heeft geleverd is afgerond. Het project is uitgevoerd door het Historisch Documentatie Centrum (HDC) van de Vrije Universiteit te Amsterdam. Hieronder een korte omschrijving.

Nederlandse kerkgebouwen 1800-1970, monumenten met toekomst. Dr. Herman Wesselink heeft in opdracht van het HDC een promotieonderzoek verricht naar de geschiedenis van de Nederlandse kerkbouw in de periode 1800-1970. Het project stond onder leiding van VU-hoogleraar prof. dr. George Harinck, en bestond uit de volgende drie onderdelen:

1. Een beschrijving van de geschiedenis van de bloei van de Nederlandse kerkbouw in genoemde periode, waarin de kerkbouw ligt ingebed in stedenbouwkundige, wetgevende, religieuze en cultuurhistorische ontwikkelingen.
2. De bouw en invulling van een publiek toegankelijke digitale database en bijbehorende 'kerkenkaart' met kenmerken van de duizenden kerkgebouwen die in de periode 1800-1970 zijn gebouwd.
3. De ontwikkeling van een waarderingsmodel, welk het mogelijk maakt om het abstracte en subjectieve onderwerp 'waardering van kerkgebouwen' concreter en objectiever te maken, door middel van een objectief beoordelingsmodel van de kenmerken van de kerken in de database. Het beoordelingsmodel is gebaseerd op vaste criteria, waaraan de afzonderlijke kerkgebouwen getoetst kunnen worden.

Gezamenlijk leveren deze drie onderdelen van het onderzoek een bijdrage aan de discussie over het Nederlandse kerkelijk erfgoed in de paradoxale situatie dat zowel de leegstand van kerken als de waardering voor deze vaak beeldbepalende gebouwen toeneemt. De beschrijving, de database en het waarderingsmodel zijn instrumenten, bruikbaar voor een brede groep, zoals wetenschappers, beleidsmakers en de onroerend goed sector, om de waarde van individuele gebouwen te bepalen en te beoordelen op basis van cultuurhistorische criteria. Deze bewustwording van waarde en zeldzaamheid moet eraan

bijdragen dat in elk geval de meest waardevolle gebouwen behouden blijven, bijvoorbeeld door institutionele bescherming en herbestemming.

Dr. Herman Wesselink heeft via meerdere kanalen ruchtbaarheid gegeven aan en aandacht gekregen voor het project en de interpretatie ervan. Met name de database en de kerkenkaart trekken veel aandacht in de sector. Onderhoud en uitbreiding hiervan is dan ook het onderdeel dat naar de toekomst toe grote aandacht geniet van Stichting Kerkenland.

5.2 Huidige en geplande projecten

De focus van Stichting Kerkenland voor 2019 is gericht op onderhoud en uitbreiding van de digitale database en kerkenkaart, alsmede verspreiding, presentatie en toelichting ervan. De onderhoud en uitbreiding werkzaamheden willen wij in samenwerking en samenspraak doen met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). Wij hebben nauw contact met de RCE en de RCE bezit veel relevante data van religieus erfgoed. Het is de intentie van beide partijen om de beschikbare databestanden zo mogelijk te integreren en aan te vullen. Wij zijn in gesprek met de RCE over hoe we deze integratie en in brede zin de samenwerking kunnen organiseren.

Vervolgens zetten wij ons in om de kennis over en het inzicht in het Nederlandse kerkenland te vergroten, en het belang van kerkbehoud uit te dragen. We doen dit door middel van lezingen en symposia, alsook door middel van projecten voor lokale overheden zoals gemeenten en provincies. Zo hebben wij het afgelopen najaar zitting genomen in een ronde tafelgesprek met kerkelijk erfgoed projectontwikkelaar Reliplan, een lezing gehouden voor de gemeente Utrecht in het kader van de themadag 'Federatie Grote Monumentengemeenten', en de provincie Noord Holland geholpen met een inventarisatie van de religieuze rijksmonumenten in Noord-Holland.

Nog een geschikt platform voor het effectief en breed uitdragen van het gedachtegoed "kerkbehoud", is online media, vanwege het grote bereik en de talloze mogelijkheden van dergelijke media, die tot nog toe weinig gebruikt worden voor de bewustwording van de problematiek rond bedreigde kerken. Dit is een project dat al enige tijd op onze agenda staat, echter tot op heden zijn we er niet toe gekomen om daar invulling aan te geven. Een plan is er wel; Wij willen een weblog opzetten en beheren, waaronder een Twitter-, een Facebook- en een Instagram-account zullen vallen. Naast updates via deze kanalen zal op het blog regelmatig een kort filmpje worden geüpload. Daarin zal op speelse wijze een Nederlandse kerk voor het voetlicht worden gebracht. De meeste media aandacht voor het onderwerp bedreigde kerkgebouwen en kerkbehoud verloopt nog altijd via offline kanalen, zoals onderzoek, boekpublicaties, tijdschriften, tv, lezingen etc. Juist deze combinatie van het 'oude' (kerkelijk erfgoed) en het 'nieuwe' (online sociale media) kan op deze manier veel aandacht genereren.

6. Financieel verslag boekjaar (1 januari t/m 31 December)

Inkomsten en kosten verslagperiode

<u>INKOMSTEN</u>	2018	2017
Donaties / fondswerving	€ 12.500,00	€ 12.500,00
Lezingen / seminars etc	€ 175,00	€ -
Projecten voor provincies/gemeenten/overheden	€ 2.000,00	
Rente spaarrekening	€ -	€ 0,03
	<hr/>	<hr/>
	€ 14.675,00	€ 12.500,03
<u>KOSTEN</u>		
Bijdrage/kosten VU-HDC projecten	€ 1.861,25	€ -
Kosten voor lezingen/seminars en uitvoering projecten	€ 1.957,50	€ -
Representatie (website, visitekaartjes etc.)	€ 104,52	€ 175,00
Notaris kosten schenkingsakten	€ -	€ -
Bestuur onkosten	€ 74,00	€ -
Bank kosten	€ 108,00	€ 108,00
Registratie anbi.nl	€ 34,99	€ 34,99
	<hr/>	<hr/>
	€ 4.140,26	€ 317,99
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
FINANCIEEL RESULTAAT ¹	€ 10.534,74	€ 12.182,04

¹ Het positief financieel resultaat is voornamelijk een gevolg van de onderhandse lening die in vaste tranches van €12.500 per jaar gedoneerd wordt en aldus niet meer als verplichting op de balans verschijnt. Deze lening is in de periode 2015-2017 al door Stichting Kerkenland ontvangen, en aangewend ter co-financiering van het VU-HDC project. Aldus is het positief financieel resultaat niet een kasstroom overschot.

Balans

	ultimo 2018	ultimo 2017
ACTIVA		
Rekening courant 57.30.35.628	€ 56,06	€ 46,32
Spaarrekening 58.70.37.954	€ 195,98	€ 2.170,98
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
	€ 252,04	€ 2.217,30
PASSIVA		
Schuld:		
Financiering VU-HDC projecten	€ -	€ -
Onderhandse lening	€ 73.000,00	€ 85.500,00
Eigen vermogen:		
Eigen vermogen ²	€ -72.747,96	€ -83.282,70
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
	€ 252,04	€ 2.217,30

² Het negatief eigen vermogen is volledig gedekt door de onderhandse lening. Deze lening wordt in vaste tranches van €12.500 per jaar (eerste tranch in 2017) op termijn geheel omgezet in donatie.

	Begroting 2019 - 2020		Totaal periode 2019-2020
	2019	2020	
<u>INKOMSTEN</u>			
Donaties cultuurfondsen	€ 1.000	€ 2.000	€ 3.000
Overige donaties / fondswerving	€ 13.000	€ 13.000	€ 26.000
Lezingen / seminars	€ 300	€ 300	€ 600
Projecten voor provincies / gemeenten / overheden	€ 15.000	€ 10.000	€ 25.000
Totaal inkomsten	€ 29.300	€ 25.300	€ 54.600
<u>UITGAVEN</u>			
Onderhoud database kerkgebouwen	€ 12.000	€ 12.000	€ 24.000
Overhead	€ 200	€ 200	€ 400
Kosten PR / website etc.	€ 150	€ 250	€ 400
Totaal uitgaven	€ 12.350	€ 12.450	€ 24.800
	Begroting resultaat periode 2019-2020³		€ 29.800

³ Het positief begroting resultaat is voornamelijk een gevolg van de onderhandse lening die in vaste tranches van €12.500 per jaar gedoneerd wordt en aldus niet meer als verplichting op de balans verschijnt. Deze lening is in de periode 2015-2017 al door Stichting Kerkenland ontvangen, en aangewend ter co-financiering van de VU-HDC projecten. Aldus is het overschot niet een kasstroom overschot.